

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an . . . . . 3 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” M. Eitzer, Sibiu

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str.
 Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Secretul groparului.

Intr'un sat din Prusia s'a descoperit zilele aceste un lucru grozav. Intr'o casuță veche din capul satului locuise singur ca un cuc, de vre-o 25 de ani bătrânul gropar al satului. El era om de fire închisă și așa nu-l prea cerceta nime acasă. De curând el a murit și o rudă depărtată, care moșterii casuțe, hotărî să o dărîme și să clădească alta pe

loc. Eșiră meșterii zidari și începură a strica zidurile. Când însă desfăcură urloiul, meșterii cu spaimă dădură de un om spânzurat, învăluit în zdrențe și care era cu carnea uscată de fum. De ani de zile a stat bietul om așa spânzurat în fum, fără să se știe nimic despre el și nici nu-l cunoaște nime. Deregătoriile au pornit cercetare, căci poate, că e la mijloc

vre-o crimă, vre-un păcat, dar n'au putut afla nimic și probabil că nici nu vor afla, deoarece cercetarea nu are nici un semn, pe care s'ar putea răzîma. Singur groparul ar putea da deslușiri, dar el a dus taina cu sine în mormânt.

Chipul nostru ne arată momentul, când »omul afumat« e aflat în urloi.

Momente și planuri politice.

În zilele din urmă s'au ivit în viața politică ungurească o mișcare pentru a da politicii maghiare o nouă direcție, o nouă îndreptare, iar de altă parte s'au ivit planuri prin foi și alte lucruri, cari ne interesează și de cari trebuie să ținem seamă.

Partid nou.

În partidele însoțite (coaliționate), dar cu deosebire între kossuthiști și în partidul constituțional, de care să ține și Wekerle și Andrassy, e mare fierbere. Simt domnia, că pământul, pe care stau, să clatină și să tem, că îl perd de sub picioare. E vorba, că kossuthiștii și celelalte două partide s'au susținut, cum s'au susținut până acum la putere, imbetând cu apă rece țara, iar în sus, față de Viena lăsând și plângându-se într'una, dar aceasta nu poate merge tot așa. Sfârșitul să apropie. Votul universal, afurisitul de vot! va pune capăt acestei domnii, tocmai ca domniei țiganului din poveste. Oamenii, chiar poporul maghiar de partidul kossuthist, s'au deșteptat, văd că comedie să face zi de zi din partea celor dela cârmă, văd că interesele poporului nu sunt luate în seamă, că țara sărăcește etc. și de aceea sunt gata a le întoarce spatele, a-i părăsi, iar atunci li gata cu domnia... Vorbele lungi și late, sfârșitoare, patriotice și naționale, nu mai prind. Văzând aceasta cârmăcii, între ei îndeosebi Kossuth Ferecz, au eșit cu planul, ca partidele ungurești de acum să se contopească într'un partid nou, mare, care să întrunească tot poporul unguresc. În acest partid să fie părăsite punctele politice ale programelor dela 1848 (neatârănarea) și 1867 (dualismul) și politica viitoare a »națiunii« să lucreze pe terenul *economic, cultural și social și pentru binele poporului*.

Cu alte cuvinte, înțelepții șoviniști, acum când își tem jocul de votul universal, să gândească și la popor, la binele poporului; când sunt în strimtoare, să bat în pept și strigă: — Oameni buni, poporule, țineți cu noi, ajutați-ne, că iată am făcut un nou program și acolo e vorba să ne îngrijim de binele tău.

Iar dacă poporul va fi prost, să va lăsa dus de nas, la alegeri va vota iară cu ei, îi va ajuta și dacă aceștia vor ajunge în șea, lucrurile vor rămânea tot așa...

Prost cine-i crede... Destul, că fierberea e mare, să urmează una după alta sfătuirii și discuții și să zice, că pe toamnă să va înjgheba noul partid »felicitor de țară și de popor«.

»Nod în papură«.

Svârcolirile compatrioților nostri șoviniști ne împoartă puțin, deoarece ori ce partid să va face, ținuta șoviniștilor față de noi nu să schimbă. Dovadă, că foile șoviniste, toate de-a rîndul caută acum »nod în papură«, caută pretext de-a să acăța de biserica noastră.

Sinoadele noastre ortodoxe, cum am vestit cetitorilor, s'au ocupat mult anul acesta cu școalele și au hotărât susținerea lor din partea bisericii. De sine înțeles, că nici o biserică — nici chiar cele ungurești — nu suferă bucuros

amestecul guvernelor în școalele lor. Așa sunt și bisericile noastre. Dar aceasta a fost destul, ca foile să atace biserica noastră gr.-or. Cu titlu: »Politica în biserica română« toate foile și fițițele publică, ca la poruncă, o notiță, în care zic, »că sinoadele au adus și hotăriri politice« dovadă, — zic ele — »că politica naționalistă și de agitație pătrunde și în cercurile mai înalte bisericești«.

Și cari sunt acele hotăriri politice? Ne spun foile. Sunt cunoscutele hotăriri școlare: că bisericile să și susțină școalele și spre acest scop să se întemeieze un fond și să se facă contribuiri; că școalele de repetiție să nu le mai susțină biserica, ne mai fiind confesionale; că cateheții să propuie *religia* în românește.

Toate aceste sunt lucruri școlare și hotăririle sunt o urmare naturală a faptului, că limba bisericii noastre e cea română. O știu bine aceasta șoviniștii, dar ei o sulesc, ca se scoată la iveală, că și în sinoade să face politică și să agită și astfel să-și facă bază de drept a putea lovi în biserică și în așezămintele ei. Curat »nod în papură«. Dar li cunoaștem bine...

Dreptul naționalităților.

Față de șovinismul descreeat și care poate duce la ruină iubita noastră patrie, în timpul din urmă — grație mai cu seamă luptei deputaților nostri — s'au ivit și voci și păreri favorabile noue, cari osândesc purcederea șovinistă de până aci față de noi. Astfel de voci s'au auzit în dietă din partea unor deputați neaoși unguri, după cum am amintit atunci, apoi ies în tipar broșuri și articli de felul acesta.

De curând au apărut iarăș două scrieri, cari sunt vrednice de băgat în seamă. Una e o broșură (cărțică) de un deregător din minister, Dr. Molnár Lajos, care să declare împotriva apăsării culturii noastre. Alta e un articol, ieșit în foaia »Alkotmány«, în care să arată, că limba română are o literatură interesantă și prețioasă și că în privința culturală pe Români (și apoi și pe celelalte popoare) statul să-i lase:

a) Se întemeieze, susțină și conducă școale, cu limba de propunere română.

b) Se facă literatură în limba lor, să înființeze societăți științifice și de direcție morală, împărțind în limba lor proprie cunoștințele, în școală și în societate.

c) Se hotărească limba confesiunii și credinței sale, și să continue administrarea în limba aceasta (în afaceri bisericești).

d) Să-și apere drepturile câștigate și să și le asigure prin așezăminte pe terenul bisericesc și pe cel școlar.

e) Să aibă dreptul să-și facă cunoscută istoria proprie culturală și să pretindă cunoașterea ei dela inteligența crescută de ea.

f) Pot să întemeieze deci (Români) și pot să susțină școale populare, gimnazii, școale de specialitate, așezăminte și societăți științifice ba în principiu nici aceea nu poate fi oprit, dacă ar voi să înființeze o universitate.

Până aici le merge dreptul...

Le am dat aceste ca semne bune, drept dovadă, că ghiața șovinismului începe a să rupe.

Sibiu, 22 Maiu n.

Procese nouă. »Țara N.« din Sibiu are două procese de presă, pentru agitație. Sunt în procesuați articlii: »Generația nouă« de dl Octavian Goga și »In jurul presei«. Pentru acesta din urmă e responsabil redactorul dl Ovidiu Gritta. Ambii acuzați au fost ascultați zilele aceste la poliție.

Procesele să vor pertracta probabil la toamnă. Șirul nesfârșit este...

Deputații acuzați. Cum știm, deputații nostri Dr. Nic. Oncu, V. Goldiș, Dr. I. Suci și Dr. Stefan C. Pop au fost acuzați de poliția din Arad, că au făcut un lucru neiertat, înființând clubul național român din Arad. Poliția a cerut estradarea lor dela dietă și șoviniștii au împlinit cererea. În urma acesteia cei 4 deputați au fost citați pe Sâmbătă, în 23 l. c. la poliția din Arad.

Zarvă între guverne. În pertractările dintre guvernul unguresc de-o parte și guvernul austriac și cel comun de altă parte, e mare zarvă și neînțelegere din pricina urcării plății oficerilor. Cu urcarea plăților sunt înțelese guvernele, dar nu pot ajunge la înțelegere, că de când să se înceapă plata urcată? Guvernul austriac și cel comun cer, că să se dea plata urcată începând cu 1 Iulie c. și delegațiile, cari să voteze aceasta, să se întrunească acum, în curând. Guvernul ungar zice, că să se urce plata numai cu 1 Oct. c. și delegațiile să fie convocate numai la toamnă. Guvernul unguresc zice, că are lipsă de timp, ca să capaciteze pe deputații unguri a vota urcarea plăților.

Nici un guvern nu vrea să lase după celalalt. Să țin conferențe în Viena, dar cum să asigură, nu să poate statori înțelegerea, așa că foile din Viena vorbesc de crize (căderi) guverniale, atât în Austria, cât și mai cu seamă în Ungaria.

Pe Dunăre. În România evenimentul cel mai însemnat este călătoria regelui și a familiei regale pe Dunăre. Călătoria, care am vestit-o, să face acum. Regele, regina și prinții (moștenitorul de tron și princesa Maria nu sunt în țară) au plecat din București întâiu la Giurgiu, iar de aici au pornit pe iahtul »Stefan-cel-mare« pe Dunăre în sus până la Poarta-de-fer. De aci apoi pe Dunăre în jos, de-a lungul râului, până la gurile Dunării, la Sulina. Prin porturi, pretotindinea familia regală a fost primită cu mare solemnitate, între viile aclamări ale publicului. Asemenea a fost salutată familia regală de deputații, trimiși de regele Sârbiei, de prințul Bulgariei și la Sulina, de admiralul bar. Nolchen, în numele Țarului Rusiei. La călătoria aceasta au luat parte toate vasele de războiu ale României. Scopul ei principal a fost, ca regele să se încredințeze despre starea flotei de războiu a țării.

Din dietă. În dietă să continuă debaterile asupra diferitelor bugete. S'au votat între altele bugetul ministerului de interne, de agricultură, de culte și învățământ etc. La bugetul de culte a dezvoltat un program larg ministrul Apponyi, împepat cu planuri șoviniste

La bugetul de agricultură a vorbit împotriva dep. nostru Cor. Brediceanu. Intre altele a arătat, că politica de colonizare a guvernului e spre paguba naționalităților. În ținuturi românești moșiile statului nu le mai dau pentru lucrare țăranilor români de acolo, așa că poporul rămâne fără pământ, iar pe moși apoi sunt colonizați Unguri. Aceasta nu este nici drept, nici lucru cinstit.

Dietă, după cum să vestește, să va închide în 12 Iunie c. luând vacanțe de vară.

Ziua de 3/16 Maiu.

— Serbări. —

Cea mai mare zi istorică a neamului nostru din Ardeal, ziua de 3/15 Maiu 1848 la aniversarea ei de 60 de ani a fost serbătorită în diferite părți.

Ziua libertății! Ca la ori ce popor așa și la noi, zilele mari, glorioase, zilele libertății sunt scrise cu litere de aur pe paginile istoriei și sunt grave pentru totdeauna în inimi.

*

Ziua de 3/15 Maiu a fost salutăată de toate foile noastre și de cele din România, în nrii lor de Sâmbătă, în cuvinte calde și însuflețite.

*

Tinerimea de pe la școalele înalte a aranjat serbări în amintirea zilei. Societatea tinerilor din Viena »România-Jună« a aranjat în sara zilei (în localul Iohanneshof) o serbare, la care s'au trimis de mai nainte invitări. S'au ținut discursuri ocazionale și s'a cântat »Desteaptă te Române« și alte cântece naționale, apoi în mijlocul unei mari însuflețiri de apoteozare a zilei, s'au trimis telegrame de felicitare foilor noastre naționale și unor fruntași.

*

În România asemenea s-a serbătorit amintirea zilei, cu deosebire acolo unde să află mai mulți ardeleni.

Iată ce ni să scrie din Râmnic-Vâlcea despre serbarea de acolo:

R. Vâlcea, 4/17 Maiu c.

Din prilejul împlinirii de 60 de ani dela memorabila zi 3/15 Maiu, 1848 s'au celebrat eri la 9 ore în biserica parochială »Toți sfinții« un parastas de cătră sfinții lor protopopul Râmnicului Meleție Răuț și preotul Iancu Panaitescu pentru odihna sufletelor martirilor națiunii române. Au luat parte la aceasta sfântă și înălțătoare serbare următorii Sălișteni așezați aici: Nicolae Moisin cu familia, Constantin Popa cu familia, C. Hanciu cu familia, D. Hanciu, I. Hanciu, N. Stefla, Dna Ana D. N. Ghib Simian, V. Roman, Dtru Bloț, I. Herța cu familia, Al. Bloț, O. Ghib Simian, N. N. Ghib Simian, N. Herța, N. Hociotă, N. Lupăș și I. Marcu toți neguțatori. Au luat parte și alți transilvăneni și adevă:

Alexandru Predovicu cu familia, I. Gălescu cu familia, M. Nuțiuțea, M. Hohoiu, N. Almășan S. Almășan, Al. Almășan, dintre cetățeni de aici au luat parte. I. Bănescu învățător și G. Androvireanu corespondent la »Adevărul«.

După terminarea serviciului religios, dl C. Popa a arătat prin niște cuvinte calde și bine simțite însemnătatea măreței zile de 3 Maiu 1848, iar dl protopop prin o cuvântare frumoasă și mișcătoare a vorbit despre neuitării nostri martiri naționali. Cu aceasta s'au sfârșit partea religioasă a serbării acestei mărețe zile. — După orele 4 ne am întâlnit cu toții preste Oit, în pădurea verde, unde sub ceriul liber ne am petrecut voioși cântând veseli »Desteaptă te române« și mai multe cântece naționale, iar dna Maria I. Vălc, cu vocea-i plăcută ne-a delectat cu vr-o câte-va cântece alese, așa cum știu Seliștencile a le cânta. Știind că la

spatele noastre nu suntem păziți de gendarmi, să părea că suntem în altă lume. . . .

Plini de fericire am tras o horă mare și frumoasă, iar în toiul veseliei dl avocat I Popescu ținu o cuvântare foarte frumoasă, vorbind despre luptele din trecut ale neamului nostru.

S'au trimis telegrame de felicitare, apoi am intrat în oraș în mod triumfal cântând frumosul nostru marș național »Desteaptă te române«. Petrecerea a continuat până noaptea târziu când ne am despărțit cu toții, ducând cu noi cele mai dulci amintiri. M. S. N.

Hotărîri sinodale.

II.

Dupăce în nrul trecut am dat hotărîrile mai însemnate ale sinodului arhidiecezan din Sibiu, azi dăm cele ale sinoadelor din Arad și Caransebeș.

Din Arad.

Sinodul din Arad, ca și cel din Sibiu, s'a ocupat în deosebi cu afacerea școalelor. Când a venit la rând (în ședința IV) raportul comisiei școlare, s'a încins o discuție vie cu privire la întregirea salarelor învățătoarești. Să hotărăște a să susținea școalele confesionale și a să întemeia un fond pentru ajutorarea lor. Spre acest scop s'a ținut și o conferință deosăbită.

A venit apoi afacerea școalelor de repetiție. După noua lege în aceste școale să propune numai ungurește. Dep. Goldiș arată, că aceste școale nu mai sunt confesionale și ar fi o neghiobie ca biserica să le mai susție. Sinodul hotărăște în acest fel, adevă a nu susținea școalele de repetiție din mijloacele bisericești.

La 3 Nov. 1912 să împlinește 100 de ani dela întemeierea preparandiei române ortodoxe din Arad. La propunerea vicarului V. Mangra să hotărăște, ca să se serbeze aceasta zi și comisia bisericească școlară e însărcinată a studia până atunci afacerea.

S'au discutat și s'au votat statutele internatului diecezan de băiați din Beiuș.

În urma unei propuneri, s'a discutat afacerea, că oare să poate, ca un protopop să fie și director al unei bănci. Dintre deputați sunt mulți de părere, că aceasta nu să poate. În sfârșit să hotărăște, ca afacerea să se transpună consistorului metropolitan.

S'au mai votat unele regulamente, d. e. regulamentul pentru fondul preoțesc. P. Sa episcopul a răspuns la unele interpelații etc. și apoi sinodul a fost închis.

Din Caransebeș.

Sinodul diecezan din Caransebeș și-a isprăvit atacerile în 5 ședințe, încheindu-se Marți sara.

S'a luat hotărîre, ca consistorul să facă o controlă mai aspră asupra preoțimii, obligând pe preoți a să interesa de înaintarea economică a poporului, a lucra pentru stărpirea sărbătorilor băbești, a luxului și risipei la pomeni, nunți etc. și la stărpirea căsătorilor nelegiuite.

Preoții nostri de pretotindenea ar trebui să lucre cu stăruință și râvnă în privința aceasta. Numai așa să pot stărpi asemenea porniri rele din popor.

În urma purtării necorăspunzătoare a unor profesori de la institutul pedagogic și a unor deregători consistoriali — pentru ce și fusese trimis un comisar ministerial — sinodul însărcinează Consistorul a continua cercetarea începută, a aplica cele mai aspre măsuri și a delătura tot ce este păgubitor pentru mersul regulat al învățământului.

Ministrul a cerut, ca la școalele de stat religia să se propuie în limba maghiară. Consistorul, cu provocare la faptul, că limba bisericii noastre e limba română, a respins cererea și a îndrumat pe catecheți a propune religia numai în limba română. Sinodul ia la cunoștință aceasta.

Cu privire la școalele de repetiție, cari sunt acum maghiare să face propunerea, ca ele să nu mai fie susținute de biserică. Aceasta propunere, împreună cu propunerea despre oprirea protopopilor de-a fi și directori executivi — propuneri asemenea celor din sinodul aradan, — apoi propunerea despre crearea de 4 posturi de revizori diecezani — să hotărăște a să transpună Consistorului metropolitan, ca să se purceadă la fel în metropolia întreagă.

Cum să vede din hotărîrile publicate, cele trei sinoade au desvoltat anul acesta o lucrare rodnică.

EXAMENE.

— În atențiunea fraților învățători —

La școalele populare, în acestea zile să încep examenele, pe unele locuri s'au început deja. Cred deci, că nu va fi fără interes să spunem câteva cuvinte despre ele.

Examenul este productul unui an de muncă culturală; aici să va vedea dacă sămânța aruncată în pământ bun a căzut și să va constata, că împlinitu ș'a învățătorul chemarea de învățător sau ba. Așadară examenul nu este un lucru așa de bagatel, ca la preluarea lui să putem exmite pe ori cine de comisar, că dacă comisarul nu este om de școală, atunci nu numai că nu știe ce să pretindă dela elevii pe care îi examinează, dar lesne poate fi și tras pe sfoară.

Ca învățător în centrul tractului protopopesc gr.-cat. al Mediașului și mai înainte în sediul tractului Murăș-Oșorhei, în mai multe rânduri, alături de șefii tractuali am avut prilejul să asist la examene, cari adeseori mi-au lăsat convingerea, că întru adevăr unii frați învățători slojesc adevărata muncă culturală, dar și acea, că zău mulți sunt încă departe de aceea ce să chiamă redegenerare.

Nomen est omen, și eu prin acest articol, nu vreau să fac personalități, constat însă un adevăr, că nepăsarea, lenea sau neștiința în aceste vremuri de ispită sunt vrednice de disconziderare și că acei frați, cari nu au vocațiunea sau nu voesc să lucre, cedeze locul altora mai harnici, că azi trăim alte zile. Învățătorii au alte lefuri și altă cvalificație, prin urmare cu dreptul să și pretinde mai mult progres, decât atunci, când n'aveau nici o plată și numai de frica cătăniei să făceau învățători.

E drept, că să pretinde azi multe dela noi, în special dela învățătorii confesionali, că trebuie să propunem deaceia înainte în două limbi, cu mai mare zel

ca până acum. Limba statului ni-s'a impus prin lege și am jurat, că vom desvolta în școlarii nostri dragostea și spiritul de alipire către patria maghiară, s'o facem dar și s'o facem cu atâta mai vârtos, că în aceasta țară — de dragul ei — ne-au reposat și moșii și părinții noștri.

Nu vom uita însă și de poporul, care ne plătește și avem să răspundem cu faptele noastre și înaintea bisericii, care ne-a născut, ne-a crescut și ne-a îngrijit sufletește cu aceeași iubire, cu care ne-a născut și ne au crescut trupește maicele noastre.

Examenele deci în viitor vor trebui să fie oglinda acestor două pretenziuni.

Grele lucruri, dar totuși nu chiar așa de grele ca să nu le putem executa. Ne trebuie numai diligență, bunăvoință și însușirea metodelor celor mai practice.

Să vedem deci cum ar trebui să se țină examenele școalelor populare, după modesta mea experiență:

1. În fiecare stațiune învățătorească să se știe cu cel puțin 8 zile înainte ținerea examenului, spre care scop oficiul protopopesc cu vreme înainte să-și stabilească programa și intrucât împrejurarile conced, examenele să se țină în zi de sărbătoare.

Aceasta pentru trei motive: a) Învățătorul cunoscând terminul examenului, va împodobi școala cu flori, frunze și alte ornamente, prin ce să dea un farmec deosebit ochiului, b) Știindu-se cu zile înainte despre examen, mămănele vor avea negreșit de grije — în interesul lor bine priceput — să pună în rând albiturile și hăinuțele copiilor, ca totul să aibă înfășoșare de sărbătoare, ear nu o față tristă ca la ziua de osândă și c) Susținătorul de școală, poporul, părinții și fruntașii comunei, ca să aibă și ei mângâierea, că după speșele ce le supoartă, sunt cel puțin odată în an învredniciți de a vedea și auzi ce a făcut învățătorul într'un an de zile cu copii lor.

2. Învățătorul harnic își va pune de cu vreme în ordine elaboratele de lipsă: a) Protocolul de clasificări și

absenții b) Un plan specificat despre materia propusă din fiecare obiect de studiu c) Protocolul cu materia îndusă pe jumătăți de oră din decursul anului d) Caietele de ocupațiuni stilistice și gramaticale corectate cu cerneală roșie, apoi celea de Caligrafie și propisele de examen. e) Conspet despre starea școlii, din anul expirat și f) Ordinea examenului, în care pentru variație, după fiecare studiu să se ezece și câte o cântare.

3. Inceputul examenului să se facă cu invocarea spiritului sfânt: «Împărate ceresc» și rugăciunea: »Tatăl nostru«. La rugăciuni cât și la cântări trăbue să steie în picioare atât elevii, cât și învățătorul. Indată după acestea învățătorul își cetește raportul lucrat cât numai să poate scurt și la înțales, despre statul complet al școlii, făcând o reprivire peste celea mai însămnate date școlastice de peste an.

4. În tot decursul examenului învățătorul să steie într'un loc, să nu tot umble de colo până colo cu o nueluță în mână, ori cu mâinile la spate. Întrebările lui să fie scurte, dar precise și după răspunsul elevului să nu tot repeteze: »așa, bine«, ori: »asta tot anul n'a învățat nimic» ș a.

5. Să nu împărțăsească elevilor penzuri separate pentru examen, căci acesta, în cazul de față nu mai e examen, ci este o mincună, despre care comisarul indată să convinge. Și atunci ce facem cu rașinea ?!

E bine deci să nu uităm: »Că mai carăcd sau mai târziu vom da ultimul examen înaintea unui judecător carele vede și celea mai ascunse ale noastre, ezaminează inima și rărunchi noștri. Acest judecător e tot acela, carele odinioară chiema pruncii la sine și-i binecuvântă«.

Mediaș, în Maiu 1908.

Izidor Dopp.

Serate de-ale meseriașilor români.

La 30 Aprilie n. c., »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, și-a ținut a 4 a ședință literară. Prezidentul nostru Tordășianu, în cuvântul de deschidere al ședinței, mulțumește în numele

său și al familiei sale pentru atențiunea gingașă, de care părtaș l'au făcut meseriașii din prilejul morții mamei sale. Durerile noastre se ușurează, când dat ne este a avea între mângăitorii noștri marea familie a meseriașilor, cari întotdeauna părtași s'au făcut atât de bucuriile, cât și de durerile prezidentului lor. Tot din acest prilej ne face dureroasa comunicare, că generosul nostru Patron, I. P. S. Sa dnul arhiepiscop și metropolit I. Meșianu a îndurat o mare și grea lovitură prin moartea ficei Sale, a Doamnei Maria Garoiu n. Meșianu. Acest trist caz s'a eternizat și el în analele Reuniunii noastre prin faptul, că fratele și cumnata decedatei, dl și dna Dr. Iancu Meșianu, adv. în Zernești, a binevoit a dărui fondurilor noastre, într'un vecinica amintire a reposatei, suma de 50 cor. Al 3-lea caz, ce ne-a atins nu mai puțin dureros este cazul de moarte al membrului nostru ajutător și sincer prietin al cauzelor clasei de mijloc, a desinteresatului nostru împreună muncitor, a de pie memorie Pavel Cotoșiu, reposat în cea mai viguroasă vârstă a bărbăției, la etatea de abia 31 ani. Pavel Cotoșiu, zice dl Tordășianu, a fost unul dintre puținii, cari și-au pus rara inteligență, iubirea nefățărută și munca rodnică în serviciul cauzelor meseriașesti. Modest în toate, el n'a voit să iasă la iveală cu lucrările sale și puținii, cari l'au cunoscut, n'au decât cuvinte de regrete pentru pierderea atât de timpurie a fratelui Pavel Cotoșiu. El a fost primul, care cu ani înainte a preles la ședințele noastre literare, el a condus multe probe de teatru ale noastre și mai presus de toate el a fost acela care a apreciat importanța noastră prin ziaristică. Datorință avem deci cu toții, zice Tordășianu, să-i păstrăm memoria și să ne îngrijim ca numele lui pomenit să fie cu pietate de toți meseriașii noștri.

De încheiere dl Tordășianu pune în vedere, că dl profesor Dr. I. Borcia, din cauze independente de voința sa, nu va ținea decât în una din proximele ședințe prelegerea asupra lucrărilor de pie memorie Ioan Popoviciu Bănățanul.

(Va urma.)

FOITA.

Ce poate face voința tare.

Povestire istorică din viața țarului »Petru cel mare«
(Urmare.)

Pe timpul acela era în Rusia o oștire permanentă, ai cărei ostași erau numiți — streliși. — Pe aceștia îi revoltă Sofia zicând că Natalia a omorât pe micul Ivan. Strelșilor nu le trăbue mai mult. Indată pătrunsără în Kremlin, locuința împărătească în Moscva și omorără pe toți domnii cari au fost în partidul Nataliei. Printre alții omorără și pe medicul de casă al Nataliei, pentru-că așlară în laboratorul lui mai multe animale conservate în șpirit și o piele de șerpe, cari le folosea la o încercare ori alta, cu un cuvânt studia de pe ele.

Dar acei hăbăuci neștiind la ce le folosește îl declarară de strigoiu vrăjitor și astfel îl omorără și pe nevinovatul.

Aceasta revoluțiune numai cu greu s'a putut sufoca. Și încă numai așa, că micul Ivan a esit și s'a arătat revoluționarilor și i a rugat, că scumpului său frate Petru să nu-i facă nimic, să-l lase în viață și să le concedă să domnească împreună.

Astfel de revoluțiuni s'au întâmplat și mai târziu cât a domnit Petru. Dar el nu s'a spăimântat, căci încă din tinereță, din copilărie s'a dedat cu toate năcăzurile, și pericolele, a căpătat curaj; nimica, zicea el nu-i cu neputință, numai trăbue voință.

Petru era de 17 ani când a luat în mână frânele guvernării. Ca om căruia într'una îi plăcea să lucre pentru binele țării, a avut influință binefăcătoare asupra poporului rusăsc, care mai târziu îl preamări și-i dădu titlul de »Mare«, Petru cel mare.

În Moscva încă de tinăr să cunoscă cu un alt tinăr, care din momentul acela ia fost cel mai bun și mai credincios prietin, fără de care Petru doara nici odată nu s'ar fi ales așa un om, pe care mai târziu îl iubea

atâta poporul, și la care cu atâta fală să uita Rusia.

Numele acestui tinăr a fost Lefort. Pretinia dintră Petru cel mare și Lefort ne dea o icoană vie despre aceea: că nime nu e în stare a crește și nobilita mai mult și mai bine decât un pretin bun. Pretinul bun e cea mai neprefuită comoară de pe întreg pământul.

Lefort s'a născut în Elveția, în orașul Geneva (Genf). Din unele cauze părăsându-și patria, a călătorit prin mai multe țări și în fine ajungând în Moscva capitala Rusiei, aici s'a cunoscut cu tinărul țar.

Ca om care a văzut multe țări, multe feliuri de oameni, îi povestea lucruri interesante, pe cari Petru le asculta cu mare plăcere și nici un cuvânt nu scăpa din celea enarate de pretinul său Lefort.

De câte-ori avea timp liber nici odată nu-l petrecea în nelucrare, fără îl ruga pe Lefort să-i mai istorisească câte ceva despre obiceiurile popoarelor altor țări.

(Va urma.)

Ioan Murășan inv.

Mașinile și roata.

Toată lumea știe ce se chiamă mașină. Cu toate acestea se poate ca mașină și instrument (unealtă) să fie același lucru. Câte odată și mașina și instrumentul fac același lucru, de pildă avem: tocătorul pentru tocat carne, (care e unealtă) și este și mașină de tocat carne. Avem ciocan de sfărmat piatră și avem și mașină de sfărmat piatră. Avem mașină de pisat piper și avem și piuliță de pisat piper. Avem mașină de stricat nuci sau alune și putem strica nuci sau alune cu o petricică. Astfel am putea zice că petricica este și ea dacă nu o mașină, cel puțin o unealtă. Și dacă și petricica poate fi numită unealtă, atunci vedem că tot ce ia omul în mână ca să-și ușureze munca, este unealtă. Iară când unealta face treaba ori serviciul mai deplin, atunci îi zicem mașină. Așa noi putem să tocăm carne și cu mașina și cu tocarul, dar când tocăm cu tocătorul trebuie s'o tot potrivim cu mâna adunându o meru și întorcându-o, pe când dacă o tocăm cu mașina atunci ajunge ca s'o punem numai în mașină și apoi să învârtim la mașină până să iese toată tocată. Și la sfărmat piatră cu ciocanul: dacă o turnăm în mașină, atunci mașina ne-o dă sfărmată gata, cât voim de gros și de mărunț, nefăcând alta acum decât învârtind sau mișcând mașina; pe când ca să sfărăm piatră cu ciocanul trebuie să umblăm cu mâna și să luăm fiecare piatră, să i căutăm loc, să o așezăm bine ca s'o putem lovi și apoi s'o lovim cu ciocanul; iar după ce am lovit odată și am sfărmat-o în două trei bucăți, pe urmă trebuie să luăm fiecare bucată și s'o așezăm, s'o lovim și s'o sfărăm.

De aici se vede că mașina cruță mai multă muncă decât o unealtă, precum și o unealtă economisește mai multă muncă decât mâna. Căci cu mașina de pildă sfărăm piatră mai repede decât cu ciocanul, iar cu ciocanul sfărăm mai repede de cum am sfărma cu mâna goală. Cu mâna goală nici nu știm cum am putea să sfărăm o piatră. Dacă am izbi piatră noastră d'o piatră mai mare, atunci piatră cea mare ne-ar servi ca instrument și singura deosebire ar

fi că în loc să dăm oarecum cu ciocanul în piatră, noi am da cu piatră în ciocan.

Și ce puțin lucru îți pare că iei o piatră și strici o nucă, și cu toate acestea e un lucru așa de mare, că printr'insul se deosebește omul de animal, sau mai bine zis animalele de om, căci animalele nu se servesc de instrumente sau unelte.

Ba, prin instrumente se deosebesc și oameni de alți oameni. Sălbaticii de pildă se deosebesc de oamenii civilizați, fiindcă sălbaticii se servesc de instrumente foarte simple, sau chiar proaste: cuțite și topoare de piatră, sulii de cremene. Dar ce deosebire între cuțitul lor de piatră și briciul nostru!... și sulii de cremene și sulii noastră de oțel! De mașini nici nu e vorbă, că n'au.

Oamenii cari se slujesc de mașini sunt eșiți din sălbătăcie; aceia nu mai sunt sălbatici.

Una din mașinile cele mai răspândite este carul sau teleaga, adevărat mașina de cărat.

Cea mai mare descoperire omenescă, după împrejurările în cari se găsea omenirea, cât și după puterea de gândire care se cerea, este roata. Și unealta pe urma căreia și cu ajutorul căreia s'a făcut cea mai mare schimbare în lume și în viața oamenilor este tot roata.

Roata a ajuns așa de întrebuintată și e așa de trebuitoare, că nici nu-și poate face cineva o mașină fără roată; ba când zici mașină chiar îți închipui o mulțime de roți și roticele.

Negreșit că dacă oamenii n'ar fi descoperit roata, atunci întreaga omenire n'ar fi ajuns să facă atâtea lucruri câte are astăzi.

Am putea zice că toată civilizația vine pe urma roții.

»Albina«.

Th. D. Sperantia.

Pentru petrecere.

— Deslegarea găciturilor din nr. 16. —

1.

Un tată lasă fiilor săi, prin testament, averea sa, ca să se împartă astfel: întâiul copil să primească 800 cor. și a opta parte din ce

a rămas, a doilea să primească de 2 ori 800 cor. și a opta parte din ce-a mai rămas, al treilea copil de 3 ori 800 și a opta parte din rămășiță și așa mai departe până la cel din urmă fiu. După ce s'a făcut împărțea s'a dovedit că toți copiii au primit părți deopotrivă. Întrebarea este: cât de mare a fost averea rămasă și câți copii și-au împărțit această avere?

Deslegarea este următoarea: Tata a lăsat o avere de 39,200 cor., pe care au împărțit-o 7 fii astfel: cel dintâi a primit 800+4800 cor., al doilea 1600+4000; al treilea 2400+3200; al patrulea 3200+2400; al cincilea 4000+1600; al șaselea 4800+800 și al șaptelea 5600 cor.

II.

Găcitura de T. Albani, Aiud.

Baba se întâlnește în cale

Cu vre-o câteva fecioare,

Acestea babei cerură

Florile ce-avea în mână.

Baba atunci le zise:

Fetițe, câte două de v'ăș da

Una n'ar avea ce lua,

Iar câte una de v'ăș da

Pe toate v'ăș împăca,

Și din toate floricele

Mie una mi-ar rămânea.

*

Dragi cetitori ai acestei foi!

Ghiciți dacă veți fi în stare

Numărul florilor babei

Și-al tinerelor fecioare!

Deslegarea este următoarea: Fecioare au fost 3 și floricele 4.

III.

Găciturile de Rafila Ludoșan.

Cum cu doi morți învie pe al 3-lea?

Deslegarea: Amnarul cu cremenea sunt morții, focul (scântea) e al treilea.

*

Cine s'a născut odată și a murit de 2 ori?

Deslegarea: Lazar.

*

Dacă iei să mărește — dacă pui să mișce.

Deslegarea: Groapa.

*

Cine e de 2 ani la naștere?

Deslegarea: Acela, care să naște la 12 ore noaptea în 31 Decembrie.

*

Un june a întrebat pe o fată de câți ani sunteți? Răspunde: sunt de 2 ori mai

VESELIA.

— Folta glumească a »Folii Poporului«. —

Povestea lui Păcală

(Urmare și fine).

Neștiind stăpânul, că cum să se scape de acest slugă blăstămat, să hotărî să-i dea un lucru greu, pe care să nu-l poată face și astfel să fie silit a să duce dela el. Auzi Păcală zisă acela, uite cum ne tot înglodăm prin curte, când e tină, de aceea să ne faci până dimineață un pod cu trepte până la grajd, dar așa ca o treaptă să fie mai tare și cealaltă mai moale.

Îndatăce să culcă stăpânul, Păcală prinsă oile acestuia din curte, le tăia capul și una o pusă cu burta în sus, iar pe cealaltă cu burta în jos și astfel când să sculă stăpânul său, podul fu gata. — Dar unde sunt oile Păcală? întrebă stăpânul dimineața. — Tam făcut pod cu ele, dupăcum ai poftit, răspunsă acela. — Ești supărat? îi întrebă Păcală. —

Ce să fiu așa supărat pentru câteva oi, răspunsă acela.

— Trebuie să-i dăm simbria la ticălosul ăsta de slugă, zisă stăpânul către muierea sa, căci de nu ăsta ne pune lemul în ușă. El adevărat a avut înțelesul și contractul cu Păcală, că atunci când va cânta cucul, s'a împlinit anul. De aceea zisă către muierea sa: să se urce de noapte într'un păr și când să va face ziua să cânte de acolo: cucu, cucu, cucu!

În dimineața următoare, pe când să deșteptă Păcală și eși și stăpânul său în curte, numai ce auzi: cucu, cucu, cucu! — Auzi Păcală zisă acela, a cântat cucul și și s'a împlinit anul, să-ți iai simbria și să te duci dela noi. — Trebuie să vad și eu pe cucul acela! zisă Păcală, deoarece n'am văzut cuc în viața mea și mergând sub păr, văzu că nu e cucul cel adevărat, ci stăpâna sa. De aceea scutură așa de tare părul, încât aceea căzu jos și-și frânsă piciorul.

Muierea începu acum a să văeta, cât o lua gura, așa că stăpânul lui Păcală, perzându-și răbdarea sări asupra lui, dar Păcală fiind

mai tare ca acela, îl trânti la pământ, apoi îi tăia nasul și luându-și hainele și simbria să dusă dela el.

Mergând el așa pe drum să întâlnește cu un ostaș, care să plânsă lui Păcală, că nu o mai poate duce în blăstămata aceea de ostășime, așa e de rău. Lui Păcală făcându-i să milă de bietul ostaș, îi zisă: că să schimbe hainele cu el și va merge el în locul lui să slujască. Ostașul să învoi, iar Păcală intră în ostășime. Aci încă ie făcu toate pe dos. De aceea dela o vreme urindu-li-să de el, îi dederă drumul.

Și mai umblă Păcală multă vreme prin lume și țară, până ce în sfârșit ajungând iarăși în satul său, fiind acum bătrân și așa de sărac, de nu mai avea ce mânca să hotărî să se facă mort, ca să vadă ce va zice lumea despre el. Astfel să lăsă mort lângă un gard, de unde l'au ridicat și l'au dus într'o biserică părăsită, unde avea să stea cele trei zile.

Un creditor (care i împrumutase bani), văzând că Păcală are o căciulă, să gândi ca să i-o ia preste noapte, ca să aibă măcar ceva

tinără ca mama și tata e mai bătrân ca mama cu 5 ani, toți la olaltă 100. De câți ani e fata?

Deslegarea: Fata e de 19 ani (mama de 38 ani și tatăl de 43 de ani, la olaltă 100 de ani.)

*

Deslegări bune au trimis următorii: Andreiu V. Blotor, T. Albani (afară de a sa), Vasile Langa, Ionel Frățilă, Ioan Laurențiu, inv. pens. George Șuteica, Nicolae Simțion, mașinist, Ioan Goța, primar, Dumitru Chizbăian, coristul Andronic din Cisteiu.

Intre deslegători puindu-să la sorți mai multe cărți, au câștigat următorii:

Ioan Laurențiu, inv. pens. în Șarmașul mare a câștigat prețioasa carte: Sădirea și cultivarea viiei, de Nicolae Pop, (preț 2 cor).

Nicolae Simțion, mașinist în Orlat, a câștigat »Călimărușul Poporului« pe 1908, pus ca premiu de dl T. Albani.

George Șuteica (Veneția s.) și coristul Andronic, a câștigat fiecare următoarele 4 cărțile: Anecdote și povești; Lumea proștilor; Povestea lui Ignat și Indărătnicul — toate de Silvestru Moldovan.

Premiile s'au trimis la adresa acestora.

NOUȚĂȚI.

Despre adunarea de învățători din Șura-mică am mai primit la încheierea numărului trecut un raport dela vrednicul învățător, care iscălește cu pseudonimul »Petrol«. Raportul cuprinzând aceleași date, ca și cel publicat în numărul trecut, ținem de prisos a-l mai da.

Ungurii despre România. Foile ungu-rești scriu zilnic, când una, când alta, minciuni, cu privire la traiul Ungurilor aflători în România. Chiar șovinistii din dietă, asemănând stările noastre cu cele ale Ungurilor din România, susțin că Ungurii sunt mai apăsați în România, ca noi aici.

Pentru a desmînți aceste minciuni mizerabile și pentru a înfunda gura șovinistilor păcătoși, părintele Lucaciu s'a provocat în discursul său, ținut Marția trecută în dieta ungară la un articol al foaiei maghiare »Bukaresti Magyar Ujság« ce apare în București, în care se zice între altele următoarele:

»In România își caută pâinea întotdeauna peste 150.000 de Maghiari. Unde locuiesc în număr corăspunzător, pot să-și întemeieze societăți, și dacă le dă mâna și școală și biserică. Nimenea, nici când nu-i împedecă în aceea, ca între păreții societăților, bisericii și școlii lor să trăiască ca Maghiari... foile maghiare caută să se umple cu toate aceste cuștiri, cari atacă România, ori sunt neplăcute

dela el. Acela mersă deci la biserică, să pusă într'un unghiu și aștepta acolo, ca să înopteze bine și să-i poată lua căciula.

Dupăce s'a înopțat bine, au mai venit în biserică aceea și o ceată de hoți, ce să-și împartă prada lor de presta zi. Auzind Păcală din sicriu, că cum numără aceia banii, să sculă în sus și începu a chema morții în-t'ajutor. Văzând hoții pe Păcală, că acesta să școală din sicriu, o iau la fugă și lăsară toată prada acolo. Păcală să școală și pusă mâna pe toți banii hoților. Atunci eși și creditorul lui din unghie și ceru datoria. — Tu capeți numai 5 zloți! strigă Păcală tare.

Auzind hoții de afară vorbele acelea, își ziseră! trebuie că mulți morți s'au sculat, de să vine pe unu numai 5 zloți. Și luându-și catafrusele să duseră iarăși de unde au venit, iar Păcală eși cu banii din biserică și fugind din sat, mai trăi odată lume albă....

Atâta știu eu despre Păcală. Cine o știe mai departe, mai departe să o spuie....

Ioan Georgescu.

pentru ea. De câte-ori iese în foile din Budapesta câte o astfel de știre, ungurimea din România are ziua rea. Nu căci doară ar face-o aici cineva responsabilă pentru ținuta foilor din Bupapesta și că ar face-o să resimtă mânia națiunii române, nu, aceasta nu se întâmplă, dar are ziua rea, căci o doare și li e rușine în adâncul sufletului ei, că foile din patrie sunt așa de nedrepte față de țara aceea, care așa de bucuros li vede ca oaspeți.

Ce zic la aceasta șovinistii? Ce să zică? Fac urechea toacă și țes mai departe la minciuni și scornituri. Atât numai, că lumea li cunoaște!

Lăcustele. Abia au înverzit câmpiile, și vin știri despre lăcuste de pe pustele Hortobágy, în Ungaria. In urma iernii moale ouele de lăcuste nu s'au stărpiț și așa lăcustele vor năpădi câmpul în număr mare, ba e temere, că ele să vor răspândi de pe Hortobágy și în alte părți.

Pentru școala din Zoltan. Din București primim următoarea scrisoare căreia îi dăm loc cu plăcere:

Originar din comuna Criș, cu soția din Zoltan, cu nespusă bucurie și însuflețire am cetit în prețuita: »Foaia Poporului« dela 27 Aprilie (10 Maiu) despre fapta bravă a consădenilor mei, Zoltăneni, cari la îndemnul vrednicului lor preot s'au hotărât a-și susține școala națională, a o susține așa, cum au moștenit-o dela vrednicii noștri înaintași.

Fie-mi permis a-le adresa cele mai sincere urări frățești, și li rog ca și până la venirea timpului de a mă reîntoarce în sânul lor, când firește voi contribui statornic pentru scumpa școală românească, să primească contribuția mea modestă de 10 coroane, (sosind, îi vom trimite la destinație) întrebându-o pentru augmentarea fondului ce l-au creat în vederea nobilului lor scop.

Vă mulțumesc și D-Voastră, iubite D-le Redactor, că prin publicațiunea de bine-cuvenită apreciere ați provocat nu numai interesul, fără și îndemnul celorlalți Români, de a urma frumosul exemplu. — București 28 Aprilie (11 Maiu) 1908. — Lazar Spătaru.

La jubileul împăratului. Când domnitorii germani au fost să felicite pe împăratul și regele nostru în Viena, mai mulți domnitori din europa au trimis M. Sale telegrame de felicitare. Intre alții amintim pe regele Italiei, ca aliat al monarhiei, apoi pe regele României Carol, care a trimis o telegramă foarte prietinoasă.

— Din Viena să scrie: In 30 Maiu n. se vor prezenta în fața Maiestății Sale, toți generalii din armata austro-ungară și ai gendarmeriei pentru a-i aduce felicitări din privilegiul jubileului de 60 de ani de domnie.

Al 125-lea. Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« a solvit ajutorul statutar după răposatul membru Eva Tălmăcean n. Moldovean, fost precupeață.

Acesta este al 125-lea caz de moarte în sinul Reuniunii române de înmormântare sibiene.

Concurs cu premii prolongit. La cererea mai multora prolongim prin aceasta până la 1 Septemvrie n. c., termenul pentru înaintarea la comitetul nostru a lucrării »Nutrirea vitelor«, sau îmbunătățirea mijloacelor pentru nutrirea vitelor preste tot și îndeosebi în anii de secetă, pentru care în 27 Decemvrie 1907 publicasem concursul cu premiu de 100 cor. și cu termenul de 15 Maiu c.

Spre orientare notăm, că lucrarea să ni se prezinte în manuscris și să fie scrisă pe câte o pagină de hârtie pentru înlesnirea tipăririi. Sibiu, 13 Maiu n. 1908. Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.« Pant. Lucața prez. Vic. Tordășianu secretar.

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, au mai dăruit: Lazar Măndreanu, măsar, în amintirea soacrei sale Ioana Neagoe, 1 cor., Livia Dr. Crăciunescu, 40 bani, Vasile Tipuriță, inv., Vale, în amintirea soției sale Măriuța n. Stănilă 2 cor. Titu Morariu, paroch, Berghin și soția sa Victoria n. Patachi, 1 cor. Ioan

Conora, par., Călbor, 1 cor., Dr. Cornel Popescu, hirotosit protopresbiter, Hașeg, 5 cor., Dr. Eugen Mețianu, adv., Brașov, cor. 2-50 și Victor Tordășianu, as. cons., 10 bani.

Subscribul caut cartea: Curs de studii de Augustin Degan, învățător, cu 33 figuri. Cine o are și vrea să o vândă, să-mi scrie cu cât o vinde? — Ioan Urda, în Călimăruș (Mezőnagycsán) comit. Turda-Aries.

Nefericire. In Baia-mare se zidește o biserică nouă greco-catolică română. Turnul acestei biserici, de o înălțime de 30 metri, s'a prăbușit și a rănit opt muncitori, dintre cari pe unul foarte grav. A fost o norocire că catastrofa s'a întâmplat tocmai la amiază, când muncitorii aveau repaos, pentru-că altcum cădeau jertfă mai multe vieți.

Radiul este semnificat, ca cea mai senzațională descoperire a științei moderne. Mainainte succese neexplicabile aflară esplicarea lor științifică ulterioasă prin efectele radiului. Termele alcalice de la Lipik sunt în grad mare radiovictive și prin aceasta succesele Lipikului cunoscute de secolii la podagră, reumă, ischias și dureri de încheieturi de tot soiul își află o esplicare naturală. Unele semne arată, că frumosul Lipik va avea anul acesta un mare sezon, de aceea e consult, a angaja cuartir mai curând, fiindcă în toial sezonului va fi greu a satisface dorințelor de cortele.

Procesul lui Sicinski. Cercetarea în cauza omorului săvârșit de studentul Sicinski față de guvernatorul Galiției, Potočki, s'a sfârșit. Actele au fost predate procuraturii. Acuzat va fi singur Sicinski, căci nu s'a putut dovedi, că ar fi avut tovarăși sau că ar fi fost o conjurație. Nici muma lui Sicinski nu va fi acuzată, deși ea a zis, că a știut despre fiul său, că vrea să săvârșască omorul. Procurorul va acuza pe Sicinski pentru omor pe furis. Pertractarea să va ținea prin Iulie. Apărătorul lui Sicinski a cerut, ca afacerea să fi judecată la o curte cu jurați în afară de Galiția, fiind jurații din Lemberg înririți de politica poloneză. In afacerea aceasta nu s'a luat încă hotărâre.

Domnișoară română premiată. D-ra Cornelia Moga, fiica fostului medic Dr. Moga din Sibiu, care studiază la universitatea din Budapesta, a fost împărțită zilele trecute cu un premiu din partea facultății de medicină (doctorie) de acolo.

Din luptele Croaților. In urma conflictului dintre Croați și guvernul unguresc și banul croat Rauch, a fost penzionat profesorul dela universitatea din Agram, Surmin, care a pășit împotriva banului. Studentii, văzând că pensionarea lui Surmin s'a făcut pe nedrept, au hotărât să părăsească univerzitatea. S'au și depărtat din Agram 937 de studenți, înscriindu-să pe la universitățile din Belgrad, Graz, Viena și Praga. Astfel la universitatea din Agram nu să pot ținea prelegeri, căci profesorii n'au ascultători.

Un plan bun. Foaia »Progresul« din Oravița scrie, că printre deputații sinodali din Caransebeș, s'a răspândit ideea centralizării institutelor teologice-pedagogice din metropolia gr.-ort. română, astfel ca să fie o singură teologie în Sibiu, o singură pedagogie în Arad și o pedagogie de fete în Caransebeș. Planul merită să fie discutat și pregătit pentru o eventuală punere în desbatere în mod oficios, din partea corporațiilor competente.

Cea mai mică răgută. Băiatul regelui Spaniei, moștenitorul tronului, a împlinit un an de vârstă. Din acest prilej, după o veche datină spaniolă, micul moștenitor a fost asenat cătană și înscris în șirul răgutelor armatei. El este cea mai mică răgută. Mamă-sa, regina, i-a făcut o uniformă a regimentului prim, de care se ține noua răgută.

Răsbunare. In Egerpatak (Săcuime) primarul satului avea câți va dușmani. Vreunul din aceștia i-au legat ușa casei cu sârmă (drot), apoi au udat-o cu gaz (fotogen) și i-au dat foc. Focul a fost văzut curând de vecini, cari au mântuit cu mare greu pe fe-reastră pe primar și familia lui. Făptuitorii sunt căutați.

Cel ce vin acasă. Din Triest să scrie, că acolo a sosit zilele aceste un vapor cu 1115 de călători, cari să întorc acasă din America. Din aceștia preste 800 sunt din Ungaria. Ei au plecat la Fiume.

Povește de apărare împotriva peronosporei viticole. Comitetul central al »Reuniunii române agricole sibiene« ne-a trimis spre publicare, cu titlul de sus, o instrucție mai lungă de mare folos pentru vieri. O vom da în numărul proximo, fiind acum timpul potrivit de a lua măsuri de apărare împotriva peronosporei, atât de stricăcioasă vislor.

Directorul Șuluțan. Directorul fundației »Alexandru Sterca Șuluț« este convocat prin capitolul metropolitan de Alba-Iulia și Făgăraș la ședința ordinară în 13 Iunie a. c. în Blaj. După programul stabilit Sâmbătă în 13 Iunie la 7 oare dimineața să va ținea în biserica parohială un parastas solemn pentru fericitul fondator, care este înmormântat în cimiterul acelei biserici. Ședința directorului să va deschide la 9 oare a. m. Administratorul fundației Dr. Augustina Bunea canonic metrop. raportează despre fazele și starea prezentă a fundației, despre casa fundației din Blaj și bunurile dela Spring, Cenade, Vidrasău și Someș-Odorheiu, precum și despre rămasul »Florian Miheș«, prezentând și bugetul pe anul 1909; avocatul arhiepiscopar Dr. Iuliu Maniu, deputat dietal, referență despre cauzele juridice și procesele relative la fundație. Comisiunea pregătitoare, constând din membrii Simeon P. Mateiu canonic ca președinte, George Pop consilier ministerial și Iuliu Bardoșy inspector r. școlar în retr. raportează despre reviziunea socotelilor de pe anul 1907 și despre scontrarea cassei fundaționale.

Directorul fundațional să compune în senzul literilor fundaționale sub prezidiul actualului metropolit Ecs. Sa dl Dr. Victor Mihályi de Apsa din membrii capitolului metropolitan de Alba-Iulia și Făgăraș și din următorii membrii mireni: Iosif Pop jude de curie ca v. președinte, Ioan Mezei și Alexandru Onaciu juri r. de curie din Budapesta, George Pop consilier r. ministerial din Zombor, Văsiu Hoszu jude de tabla r. din Cluj, Iosif St. Șuluțiu jude r. de tribunal în retr. Iuliu Bardoșy inspector r. școlar, Baziliu Pop Hărșan avocat Sibiu, Dr. Alexandru Pop medic consistorial din Blaj, Dr. Aureliu Mureșan proprietarul Gazetei Transilvaniei din Brașov, Vasiliu Ranta B., jude de tribunal în retr. din Cluj și Petru Pop jude de trib. în retr. din Brașov.

Cehii pentru Slovaci. Cehii au trimis în toate părțile o cărticică, scrisă în limba esperanto, despre suferințele Slovacilor din Ungaria. La cărticică au alăturat o petiție (cerere) cu rugarea, ca aceia, cărora li s'a trimis, să o iscălească și să o trimită la ministrul nostru pentru treburile din afară ale monarhiei noastre, bar. Aehrenthal. După cum vestesc foile ceh, petițiile soseser cu grămada la bar. Aehrenthal. Ele — după cum împărătește »Bud Hirl«. au următorul cuprins:

Suferințele grozave și mereu crescânde ale naționalităților din regatul ungar, cu deosebire prigonirile crâncene ale Slovacilor, ne sileser pe noi, prietini ai păcii și dreptății, ca în numele dreptății și drepturilor înăscute ale popoarelor, să ne exprimăm simpatia față de popoarele nemaghiare apăsate și totodată să protestăm împotriva sugrumării dezvoltării naționale, culturale, sociale și economice a Slovacilor, împotriva prigonirii brutale a cetățenilor nevinovați, împotriva întemnițării și uciderii lor și împotriva încercării de stărpire a unui ram nobil al omenirii. Ne rugăm de Escelenția Voastră, ca om și ministru, ca să împedecați cu toate mijloacele ce vă stau la îndemână, apăsarea și chinuirea popoarelor împărăției. Vă rugăm apoi pe Escelenția Voastră să fiți bun a face luător aminte pe Maiestatea Sa despre suferințele credincioșilor sale popoare nemaghiare și să arătați guvernului ungar, că politica s'a împotriva cultivei nimicește pacea binecuvântată și lucrarea împreună a popoarelor.

În fine e rugat baronul Aehrenthal, ca petițiile aceste să le predea ministrului Andrásy.

Târgul din Rodna. La târgul din Rodna — după cum scrie »Rev. Bis.« — ținut 1—4 Maiu c. au fost următoarele prețuri: boi de jug dela 240—680 cor. vaci cu lapte 80—240 cor. cai 80—220 cor. oaia cu miel 10—16 cor. Cucuruz 100 kgr. 13—14 cor. Ovăs 15—16 cor. Carul de fân 40—60 cor.

Sfântul sinod al României a fost deschis, în sesiune regulată, săptămâna trecută Joi. După slujba dzească ministrul de culte a cetit mesajul de tron pentru deschiderea sesiunii sinodale. S'a făcut apoi constituirea sinodului și alegerea comisiunilor.

Vizitatorii — pentru limba maghiară. Am fost scris, că ministrul trimite la Sibiu pe dl Iancsó Benedek, să vadă ce mai facem — cu limba ungurească. Dl Iancsó a sosit Vineri sara în orașul nostru, și Luni dimineața a plecat pe sate pentru a visita școalele confesionale și a vedea cum se propune în ele limba maghiară.

Tot cu aceasta menire patriotică a fost trimis la Arad Românul Dr. Siegescu.

De 128 ani! În Petersburg a sosit zilele trecute subofiterul penzionat Budinkov, care e acum de 128 ani. A servit în armata rusă 80 de ani, fiind în urmă penzionat Primește 12000 ruble penzie anuală. A mers la Petersburg, pentruca să scoată un câștig de 5000 ruble, dela loteria de stat.

Afacerea prof. Mureșanu. Scrisesem și noi la timpul său, că vrednicul profesor de muzică din Blaj, Iacob Mureșanu, a fost oprit de la postul său, sub cuvânt, că nu și-a nostrificat (s'o facă a fi recunoscută în patrie) diploma sa din Lipsca. Cauza aceasta s'a sfârșit acuma, triumfând consistorul din Blaj, care a luat în apărare pe dl Mureșanu. »Gazetei« îi să scrie din Blaj, că au sosit acolo hârtiile dela ministru, în care i să recunoaște d-lui Mureșanu diploma dela conservatorul din Lipsca și să lasă iarăși în postul său. Un conflict ce să ivise din acest prilej între autoritatea superioară școlară și ministrul Apponyi în privința numărului orelor de predare a profesorului de muzică la gimnaziu, a fost și el isprăvit de astădată, cum ni să asigură în favorul cererii consistorului din Blaj, care nu a suferit amestecul guvernului.

Învățători pedepsiți. Comisiunea administrativă a comitatului Arad a condamnat pe învățătorul român Demetriu Popovici din Cuvin, pe care protopretorul l a scos din școală, cu gendarmii, la 100 cor. amendă în bani, iar pe învățătorul Magher din Vidra, asemenea scos cu gendarmii din școală, la perderea oficiului pe 5 ani, pe motiv, că au neglijat propunerea cu succes a limbei maghiare în școală și au agitat prin școală. Acesta din urmă a fost acuzat și cu aceea, că fiind în o societate ungurească între păhare, a zis, că ar fi bine, ca România să se întindă până la Gura-Vălii. A fost o glumă, dar nu e bine a face glume de aceste în societate ungurească și preste tot nu e bine a cerceta des societăți ungurești între păhare, unde ori ce cuvânt scăpat este răstălmăcit!

Agentură a »Albinei«. Banca »Albina« din Sibiu a întemeiat în Dicio S. Mărtin o agentură de bancă, încrezând cu conducerea ei pe dl. Ioan Raduș.

Conducător de matricule — femele. Fișpanul din Strigoniu (Ungaria) a numit de conducător substituit de matricule în comuna Bajó h pe nevasta notarului de acolo. Aceasta este cea dintâiu femeie conducătoare de matricule în Ungaria.

Operă în Sibiu. Am scris, că societatea de operă, sub direcțiunea dlui Leo Bauer și-a început Sâmbătă, în 16 l. c. reprezentațiile sale în teatrul orășănesc. Societatea dispune de puteri escelente, cum sunt între alții Anny Hecker, cântăreață dramatică, Rosine Rossi, cântăreață de coloratură, Irina Heller, mezzo-sopran, dintre actori Carol Dura primul tenor, Sigm. Hecker și Ad. Lorenz, primii baritoni, acest din urmă cunoscut de mai nainte în Sibiu, etc. Puterile escelente și planul de joc, în care sunt luate cele mai alese opere, ne îndreptățesc a atrage atenția publicului asupra acestor reprezentații. Piezele de până aci s'au jucat escelent. Sâmbătă s'a dat »Trobadour« cu care s'a început seria.

Au urmat: Bajazzo, Caveleria Rusticana, Hoffmanns Erzählungen, marea operă Die Iudin, Rigoletto (Joi), cu succes deplin. Teatrul e ticsit de public.

Produțiuni și petreceri.

IN SIBIU.

Producția sodalilor români, dată Sâmbătă sara, în 16 Maiu c. a succes deplin. Punctele programului au fost executate precis și cu succes. Mai mult au plăcut corurile de Popovici, Dima și Bena, dirijate de dl Candid Popa. Amintim și ariile cântate solo de dl N. Ișan. Au fost viu aplaudate. Public a fost mult, sala ticsită. Durere însă că inteligență a fost puțină. Mi-am însămnat pe următorii: Dr. M. E. Cristea, as. cons., Dr. Ilie Iancu, medic (Tâlmăciu), dl și dna Oct. Tăslăuanu, familia Tordășianu, Cosciuc, Sociu, Dr. Gheaja, A. Simonescu, Dr. Turcu.

Alteum veselie românească la culme. Costumul mândru național umplea întreaga sala, ca o podoabă. Nu știm însă pentru ce chiar coristele au fost — și sunt și de altele — îmbrăcate în straie domnești? Cred, că așa au mai mare vază? Jocul s'a început după 11 oare. Și am avut plăcerea a ne înveseli ochii în frumoasele jocuri și a asculta arii românești. Jocul a durat cu vioiciune până în dalbele zori. Venitul a fost multămitor. Vrednicul președinte V. Tordășianu a adunat cu pălăria »D-zeu vede« 17 cor. 75 bani pentru fondul văduvelor și orfanilor. Rap.

Să poată căpăta în tot locul

Kalodont

9 18—41 a lui Sarg

cremă de dinți neînnoțurată de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

F. Z. în Martins Fer. O. Noi trimitem regulat foaia. Reclamă la poștă.

Ab. Nr. 630. (G. A.) Nu au câștigat. Lozurile însă joacă mai departe și trebuie să câștige. Tragerea viitoare 1 Sept.

St. I. în Pr. Tot așteptăm. Salutați.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul »Tipografie« Henric Maltzer.

Cea mai bună pogace pentru câni
este și rămâne

Pogacea pentru câni a lui Fattinger

care dintre toate mijloacele de nutrițiune de acest soi posedă cea mai bună compoziție și efect de nutriție.

50 Kg. Cor. 28.— 5 Kg. liber de porto Cor. 3-20

Puppy-Bisquit a lui Fattinger

pentru câni tineri.

50 Kg. Cor. 26.— 5 Kg. liber de porto Cor. 3-50

Prospecte libere de porto prin Fabrica de pogăci patent pentru câni și nutremânt pentru găște, în Wiener-Neustadt.

Preste 250 de prime premii.

Mijloacele de nutrițiune ale lui Fattinger să pregătesc sub controlă veterinară. 51 7—26

NOXIN

Cea mai bună
Cremă
pentru ghete.

NOXIN

Cu patent
Chelle.

Să capătă în toate prăvăliile mai mari

The „NOXIN“ Co,

Londra:
E. C. 57 Chiswell Street

Paris: 57 11—50
125. Rue Montmartre.

Vienna XVIII. r.:
Willy Weingärtner
Simper Strasse 13.
Telefon 22149.

Budapesta, VI.:
Brüder Hochsinger.

Pentru agricultori!

Cine vrea să cumpere **sămânță bună și ieftină**, să se adreseze pentru semințe de:

Trifoiu roșu
Luferă
Măzărice
Ovăș, Orz
Cucuruz-cinquantin
Sămânță de cânepă
Sămânță de in

la

Sigismund Felter

75 9—

Strada Cisnădiei 55.

sunt de un succes deosebit contra durerilor de stomach, răunchi, a udului, de mîră, a boalelor de ficat și de fiere, contra podagrei și a reumatismului, constipației foale, cum și contra tuturor acelor boale, cari să dezoară din nervositate. Cura de beut a apei de Előpatak de renume universal, cură făcută după prescripție medicală, împreună cu mijloacele de ajutor corespunzătoare și afloare în loc (băi calde și reci, tratament de cură cu apă, masaje, gimnastică suedă, mod diet. de trai) dau rezultate extraordinare de favorabile. Sezon de scaldă: din 15 Maiu până în 15 Sept. Stație de drum de fer: Földvár (Földvár) și Sepső-Szent-György, cu comunicație de trăsuri ieftină și stabilă, locuință, provizii, ieftin și elegant. In decursul timpului dinainte și după sezon (15 Maiu până în 15 Iunie și 20 August până în 25 Sept.) este a plăi jumătatea taxei de cură și muzică, locuință cu scăzământ de 50%^o, provizivuna cu multe mai ieftină.

Apa minerală de Előpatak, care între apele minerale alcaloide feruginoase cu conținut de acid carbonic ocupă rangul întâi, să poată folosi și ca medicină de casă și atât pură, cât amestecată cu vin este o beutură plăcută, recreatoare și să bucură de mare trecere. In țară și străinătate să consumă pe an mai mult de un milion de sticle. Locul de espedare: Előpatak, dar să afli în cele mai multe orașe și case mari de comerț.

Cu prospecte servește gratis, la dorință.

Băile de cură dela Vălcăle (Előpatak)

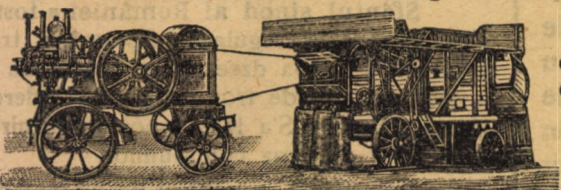
Direcțiunea.

102 3—6

Cea mai bună
probată și ieftină forță motoră pentru agricultură și industrie.

Motoarele, locomobilele-Petrolin ale lui Bernhardt

lucrează pe jumătate mai ieftin ca mașinile cu vapor și nu recer mașinist censurat, să pot instala liber de concesiune, absolut sigure de funcționare, nu fac fum, nici scrum, n'au miros

Instalații de gaz sugativ
dela zece până la 100 putere de cai.

Cea mai ieftină putere motoră din timpul prezent.
Dela 0.8 până la 3 fileri pe oara de puterea de cal.

Fabrică de motoare și mașine.

G. BERNHARDT FII

Vienna, XII. strada Schönbrunn 173/U.

104 3—12

Reprezentant: Iosif Liedler, atelier de mașine, Sebeșul săsesc (Szászsebes) in Transilvania.

Intre alții mașinile noastre motore să pot vedea la:

Ioan Fulea și consoții in Răhău (I. Sebeșul-săsesc), garnitură de imblătit (4 HP). Madar Rezső, Sand P. Mihold 2 garnituri de imblătit (9 PS), domeniilor I. Gustav conte de Ehrenfels, direcțiunea Bizovac, Slavonia 6 PS), Ioan Buso, Morva Liesko, 3 HP, garnitură de imblătit, Varenits Mátyás, Köpcseny, Ungaria 9 PS garnitură de imblătit, etc. etc.

Recomand p. t. publicului **depozitul meu bogat, bine asortat de**

Cruci și monumente de morminte

din diferite soiuri de **marmoră, granit, syenit, labrador și peatră de nisip (gresie)** cu prețuri moderate.

Mai departe mă ofer a face și restaura tot felul de lucrări de zidărie din bransa mea, pe lângă asigurarea de serviciu prompt și prețuri ieftine.

Schițe și prelininare de spese stau la dispoziție franco.

Cu dinstinsă stimă

105 3—10

Albert Klingenspohr, sculptor și măiestru pietrar

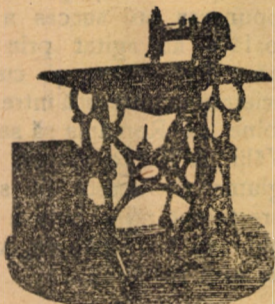
Medias, filială: Sibliu, strada Trei-stejerei 5.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibliu, Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul sea mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renomitate din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

15 17—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Soidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate scareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna in depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sînt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dan 5 ani garanție

Industrie indigenă!

Prima fabrică transilvană de stearin și săpun,

dela preluarea conducerii ei de către institutul „Vereinsbank“ ardelean, de nou adiuștată și provăzută cu cele mai moderne mașine, livrează toate soiurile de lumini de stearin, cum și ca specialitate deosebită

săpun de spălat neutral,

praf veritabil de săpun și diferite alte soluri de săpun

in o calitate așa de escelentă, încât aceste pot susține comparația cu ori-ce produse de concurență, chiar și cu cele din străinătate.

Noi recomandăm deci procurarea acestor produse indigene, cari escelează prin bunătatea și vrednicia lor.

Prima fabrică transilvană de lumini.

16 10—

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

10 20-52

— Intemeiată la anul 1868 —

in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

— **contra pericolului de incendiu și exploziune,** —
edificii de ori-ce fel, mobilie, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.
— **asupra vieții omului** —

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cerere medicală

— Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: † Capitale asigurate asupra vieții: †

95.816.412 coroane.

9.882.454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484 278.83 c. pentru capitale asig. pe viață 4,028.113.12 c.

Oferte și ori-ce informații se pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajul I, curtea I,
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela
subagenții din toate comunele mai mari.

Săpun de lapte de crin

Steckenpferd

de Bergmann & Co, Drezda și Teschen a/E.

este și rămâne, conform scrisorilor de mulțumită ce sosesc zilnic, cel mai cu efect dintre toate săpunurile medicinale contra pișturilor cum și pentru dobândirea și păstrarea unei piei delicate, moale și un teints rosaceu. Prețul unei bucăți 80 fil. Să află în toate farmaciile, în drogherii, parfumerii și negustorii de săpun și locale de frizeri.

102 45-50

PRAFUL-TIRGRAM,

este singurul mijloc, care pustiește rapid și radioal toate insectele;
in sticlă să capătă cu 30—60 bani, 1 și 2 coroane.

TINCTURA TIRGRAM

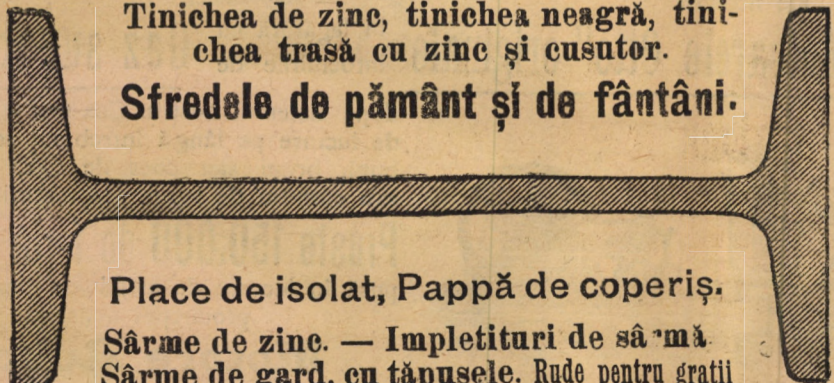
numai contra steluțelor, in sticle să capătă cu 40—80, 1.20, 2.60 și 5 cor. in toate drogheriile mai bune, in băcăni și in neguțătorii de vâpșe, unde sunt afișate placate-tirgram. Să ne notăm numele: »TIRGRAM« Fabrica: Bpesta,

IV. strada Károly-utoza 1.

159 14-20

Pentru scopuri de edificat recomand depozitul meu bogat asortat în:
Traverse Fer U, șine vechi de cale ferată, fer
model (façon), rude fer-cheie (la păreți).

Cement pe lângă instrumente și unelte pentru lucrătorii de beton.

Impleturi de trestie pentru stocaturi.

Tinichea de zinc, tinichea neagră, tinichea trasă cu zinc și cusutor.

Sfredele de pământ și de fântâni.

Place de isolat, Pappă de coperiș.

Sârme de zinc. — Impleturi de sârmă.
Sârme de gard, cu țapusele. Rude pentru grații

Depozit nou și bogat asortat în adiustamente de zidiri.
Sobe de fer vărsat și cuptoare de căhale.

CAROL F. JICKELI, Sibiu și Alba-Iulia.

2 20-52

Pentru Negustori!

Intr'o casă nouă clădită de un institut românesc de bani, într'un orășel cu populație și împrejurime bine situată românească, sunt de închiriat două bolte una pentru mărfuri de băcănie, alta pentru textile etc.

Negustori harnici, cari dispun și de ceva capital ar putea face treburi foarte bune.

Informațiuni mai detaliate dă bucuros avocatul Dr. LIVIU LEMÉNY în Sibiu.

117 1-1

Român dela Român să cumpere!

Economii cari vreau să aibă o coasă bună, aceia să nu cumpere alta decât renumita

„Coasa Turcu“

(cea mai bună coasă din lume)

lungimea: 75 80 85 90 cm.

Prețul florini 1.10 1.20 1.20 1.30

„Coasa Grecul“

lungimea: 75 80 85 90 cm.

Prețul florini —.75 —.80 —.85 —.90

„Coasa Fulger“

lungimea: 75 80 85 cm.

Prețul florini —.75 —.80 —.85

Pentru fiecare coasă cumpărată dela mine dau garanție în scris pe 4 săptămâni, care nu e bună o schimb cu alta nouă.

1 păreche bătele nemțești tot cu garanție fl. —.80
1 Verigă de coasă cu șirof și cheie » —.10
1 Tioc pentru cute, cu cârlig smălțuit » —.21

La comandă de 20 coasă pe o adresă le trimit franco cu poșta.

Revânzătorii primesc Rabatt!

Cu toată stima

Ioan D. Bârsan, Szel'stje.

Aici să primește și 1 băiat ca învățăcel.

118 1-3

LIPIK în Slavonia.

Stațiune de cale ferată, poșta și telegraf.

Scaldă de rangul prim. Deschisă anul întreg.

Singura termă (64° C) alcalică cu conținut de iod săros pe continent.

Resultate neintrecute de vindecare la toate afecțiunile estarele ale Stomacului și membrilor de mistuire și urină, la podagră, reumă și ischias, la diatesa acrimiei udului, scrofuloasă, rachitis și la toate boalele de sânge. Cură de beut, scalde termale, institut de cură de apă, scalde de acid carbonic, inhalator.

Zece medici distinși în locul de cură.

Prospecte și informațiuni dă

96 3-3

Direcțiunea băilor.

Cheag natural în formă de praf.

Important

pentru fabricarea de caș. Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de praf, este cel mai bun și mai ieftin mijloc pentru închegarea laptelui, chemice curat, întrece mult toate mijloacele de închegare de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai buni culici de viței. El este absolut liber de fetide, colorante sau mucoase provenind din culici; de acide sau alte substante întrebunțate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recunoscută de fabricanții cei mai competenți în brânzături, cheagul natural nu împiedică de loc fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărtarea mării perfectă a zărului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge.

Singura vânzare de cheag natural de-al lui Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru

Galiția, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură

Storozyetz (Bucovina).

Dose pe probă grat s și franco rog a se cere dela 97 5-20

M. Lindemann, Storozyetz (Bucovina).

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate din partea Ven. Conzistoriu Arhiepiscopesc, să publică prin aceasta pe ziua de 21 Iunie st. n. a. c. la 3 ore d. a. licitațiune minuendă pentru construirea unui cor (galerie) în biserica gr.-cat. din Veștem (com. Sibiiului). Spesele sunt preliminate cu Cor. 1326.06. Planul și preliminarul de spese să pot vedea până la termenul susindicat la oficiul parohial gr.-cat. din Veștem.

Licitanții vor avea să depună ca vadiu 10% din spesele preliminate. Să primesc și oferte în scris până la acel termen provăzut cu vadiul necesar. Curatorul bisericesc își rezervă dreptul de a alege dintre licitanți pe acela, care îi va conveni mai mult.

Veștem, în 19 Maiu 1908.

116 1--1 Curatorul bisericesc.

Nr. 698/1908. not.

115 1--2

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință, că la locuitorul din comuna Szeráta (com. Fogaras) Ilie Marcu să află un rămător alb cam de 1¹/₂ an, pe care numitul încă în anul 1907 luna lui Martie April lau prins pe drumul de țară fără de a-l insinua.

Să cartă proprietarul legitim, care ori când îl poate primi dela primăria comunală, cu acel adaos, că la casă până în 8 Iunie a. c. st. n. nu să insinuă primăriei comunale în 9 Iunie a. c. st. n. la 10 ore a. m. să va vinde în licitațiune publică.

Szeráta, în 12 Maiu 1908.

Primăria comunală.

Nr. 667/1908-

110 2--2

Publicațiune.

Comuna Scoreiu va esarânda pe calea licitațiunii publice moara comunală cu două petri pe 3 ani consecutivi în 31 Maiu st. n. a. c. la 2 ore p. m. în cancelaria comunală. Prețul strigării e statorit cu 600 Cor. dela care are a să depune vadiu 10%.

Condițiunile să pot vedea în cancelaria comunală.

Scoreiu, în 10 Maiu 1908.

Alexandru Comsia m. p. not. cerc.   Dionise A. Marcu m. p. primar.

Nr. 641/1908.

109 2--2

Publicațiune.

Subscrisa primărie aduce la cunoștința publică, că crijma comunei Szeráta (com. Fogaras) să va esarânda pe termen de 3 ani consecutivi în 21 Iunie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în cancelaria comunală.

Prețul strigării e 800 Cor. dela care are a să depune 20% vadiu.

Condițiunile să pot vedea în cancelaria comunală și cea notarială din Scoreiu.

Szeráta, în 7 Maiu 1908.

Alexandru Comsia m. p. not. cerc.   Oana George m. p. primar.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, hidroterapie națională, cură de zăr și lapte

DORNA

în Carpații Bucovinei

stație a căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței-aure, 14 ore depărtare dela București și 11 ore depărtare dela Liov.

Palate monumentale de cură, laboratoriu balneologic, apaducte din izvoare alpine, canalizație, lumină electrică, pavilion de izolare, cale pentru biciclete, de două-ori pe zi concertele ale muzicii militare dela regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și plute. Succese splendide la boale de nervi, boale femeiești și cele de inimă, la anemie arteriosclerose și exudate. Prospecte gratis. Informațiuni medicale să pot lua la medicul stabilimentului de băi cons. imp. Dr. Arthur Loebel. 114 1--15

Pentru tipar responsabil Henric Meltzer.

Institut de credit funciar din Sibiiu.

Plaza mare Nr. 3-5.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.**Scrisuri funciare,**

scutite de dări.

ce să pot lombarda la banca austro-ungară, să pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele de depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.**Avansuri pe efecte publice.****Credite de cont-curent**

contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea

de ficare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

inchirierea de resorturi de casse de fer

(câște deposite), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 5 10--26

Informațiuni amenunțite să dau cu bunăvoință și fără spese.

Magazin de confecțiune de rangul prim**R. GRÜNBERGER**

SIBIIU, Plaza mare Nr. 3, 4, 5 în palatul bănoli Bodenkredit.

Binevoii a fi atenți la firmă căci lucrări numai în interesul Dv., dacă Vă faceți cumpărările de la mine.

Vestmintele mele substituie pe deplin cele făcute după măsură.

Atelier propriu

secție separată pentru dame și separată pentru domni.

Prețuri strict fixe.

În confecțiunea de dame țin în magazin bluze, jupoane, rochii și specialități în halne de băieți.

Mare asortiment.

Rog a cerceta, fără a fi silit cineva să cumpere, magazinul meu de mantale pentru serate și antreuri de bal.

Cu distinsă stimă

R. Grünberger.

8 16--

La toți proprietarii, economii, morarii etc.

O forță de lucrare bună, ieftină și sigură ofere

locomobilele original „Otto Petrolin“.

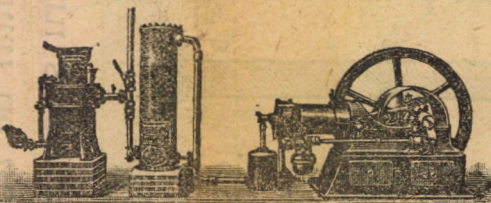
Sunt neîncunjurat de lipsă la treerat!

19 10--

Gata imediat pentru lucrare! Nu sunt scânteii! De aceea nu e pericol de foc! Nu să recere mașinist cu esamen! În Transilvania și Ungaria la dorință să pot vedea puse în lucrare locomobile Otto ale noastre.

„Motoarele Otto“ originale

în legătură cu întocmirile de Gaz sugativ

după sistemul nostru. Cea mai ieftină forță de lucrare pe lângă întrebuințare de cărbuni, bruni sau cocs de gaz, kaumagit sau cărbuni de lemn, ca material de foc.

Preste 150.000 de forță de cai!

pusă în lucrare de asfel de întocmiri ale producției noastre.

Motore Rohol!

Representanț general

Andrieu Török

Langen & Wolf,

fabrică de motoare

VIENA X. Laxenburgerstr. 53.

fabrică de masini, în SIBIIU.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinereții deslușiri bine-voitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere măcaturile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va faceți existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât băr, bații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice, boalele de țevă, beșică, nervi și șira spinăriei, înepururile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea putere, bărbătești (impotenta), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În cece privește cura, depărțarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință să retrimite fiecăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Visitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta VII, Rákóczi ut. 10 18 12—

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.

Mijloc de substituie pentru

Anker-Pain-Expeller

este un mijloc de casă de mult veritat, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură — la podagră reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de mai puțină valoare să fim la cumpărare cu grije și să cumpărăm numai sticle originale în șatule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1'40 și C. 2— să afli gata aproape în toate farmaciile; depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la „Goldenen Löwen“ în Praga.

Strada Elisabeta Nr. 5 nou

Espediție zilnică. 212 33—40

Cine 92 5—12

vrea să cumpere ieftin un scaun să cerceteze magazinul de mobile al lui

HORED T

SIBIIU, Ulița Sării 33.

500 Coroane plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru comitate franco 95 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutseh; Meltzer, str. Gușterici și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-năces: farmacia Lederhölger; Sighisoara: farmacia lui Ligner. Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătită. La locurile unde nu se poate căpăta, trimiteți sticle cu 5 cor. 20 fl. franco. 11 11—

NIGRIN

Cea mai bună cremă pentru ghețe

dă glanțul cel mai frumos și ține pielea durabil Nigrin este de recomandat din punct de vedere sanitar, fiind-că Nigrinul nu închide hermetic pielea, chiar și la folosire continuă, astfel nu împedecă evaporatiunea picoarelor.

ST. FERNOLENDT, VIENA.

98 48—52 furnisor de curte c. și r.

Se capătă pretotindenea.

Singur veritabil este numai **BALZAMUL LUI THIERRY**

cu călugărița verde, ca marcă de scutire. Espediția cea mai puțină 12/2 sau 6/1 sau o sticlă de familie, de voiaj, special-patent Cor. 5.— Pachetarea liberă.

: : : : : **ALIFIA CENTIFOLIA A LUI THIERRY.** : : : : :

Cea mai puțină espedare 2 doze Cor. 3.60.

Cele mai bune leacuri de casă contra durerilor de stomach, arsuri, zgârciturilor, tusei, durerilor de piept, contra aprinderilor organelor interne, podagrei, durerilor de membre, ranelor de tot soiul, contra boalei uscate, absceselor, umflăturilor, rănilor de ori-ce soiuri etc.

Să ne adresăm la **Farmacia-îngerului protector**

A. THIERRY în PREGRADA I. ROHITSCH.

Depou pentru Budapesta la farmacistul Iosif Török, I. & Dr. Leo Eger și L. Vértés în Lugoj. 90 6—83

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru

căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide

și alte

13 9—

articole de galanterie
cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)
permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se eșecută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandele prin postă se eșecutesc prompt și conștiencios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie

CORNEL DEMETER

farmacist în Orăștie (Szászváros.)

„Peronospin“! Pentru stropirea viei contra peronosporei e mai bun și mai ieftin și manipularea cu mult mai simpă, ca piatra vânată. Un pachet pe 100 litră apă costă 60 fl. Pravul acesta să folosește și la stropirea pomilor. Mai puțin de 10 pachete nu să trimit, acestea însă francate. Revanzătorii capătă rabat corespunzător.

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, dureri de pept, ofitei, tusei măgărești, catharului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. La copii și copile, contra tusei măgărești, are efect admirabil. „Dolicin“-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o disolvează și astfel mai ușor să și rupe. Ferbințele și asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1 Cor. 20 fileri și 2 Cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatizmului, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și a scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Din influență sau răcelă provenindă durere de mâni, picioare, capul, corpul întreg. În multe cazuri unde nici băile nu are folosi aceasta ajutor de minune. Prețul 1 Cor. 20 fil. și 2 Cor.

CENTARIN contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, zgârciturile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 Cor. 20 fileri și 2 Cor.

Laxbonbons. Inhiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă ameteți, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de inhiderea scaunului, numai decât să comande „Laxbonbons“, zacharele purgative plăcute și dulci la luat. Prețul 1 Cor.

Caljodsarsaparil. Mijloc eșcelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor, precum la răgușala sifilitică, durere de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe față, nas sau pe ori-ce parte a corpului, — ba chiar și la ranele sifilitice, 1 sticlă 2 Cor.

Pentru economie.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuintarea pravului acestuia, lapte mai mult și mai bun. Prețul 60 fileri.

Prav pentru stărpirea șoarecilor și a cloșanilor. Să prăpădesc prin întrebuintarea acestui prav sigur. Prețul 60 fileri.

Unsoare galbină contra păduchilor la vite. E mai tare și nu murdărește ca alte unsoari. Prețul 80 fileri.

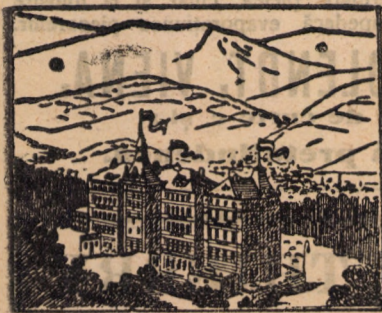
Prav pentru ouatul gănilor. Prin întrebuintarea acestui prav ouă gănilor și în timp de iarnă pe când altcum nu ouă. Prețul 30 fileri.

Esență pentru prepararea rumului, rachiului de prune, slibovită de drojdie, rachiului de bucats, de borovicika, de vișine și altele. Prețul unei sticle pentru a prepara o litră costă 40 fl.

Thee foarte fină: de 20 90 fil. 1 cor. 20 fil. și 1 cor. 80 fileri, 103 3—8

Hotelul de cură Altvater Freiwaldau

Gräfenberg, Silezia austriacă
stabilimentul cel mai perfect

Cură dietală a lui
Schrott în
Lindewiese

pentru toate procedurile curei de apă

Boale mutabile sunt eschise.

Prospecte dela direcțiune. 94 5-10

10.000 perechi de ghete

4 perechi de ghete numai cu fl. 3.25

In urma cumpărării favorabile în masă să vând cu preț ieftin: 1 păr. de ghete pentru domni și 1 păr. pentru dame, negre sau cafenii, cu șinor, cu talpă solidă bătută cu cui, fasonul cel mai nou. Mai departe 1 păr. de ghete de modă pt. domni și 1 păr. pt. dame cu passepoil, eleg. și ușoare. Toate 4 păr. cu 3 fl. 25 cr. La comanda este destul lungimea.

Espediție cu rambursa

Export de ghete KOHANE

în Cracovia Nr. 150.

Ce nu să potrivește, să schimbă. 6 3-4

Muncitori!

23 14-20

Din câștigul vostru săptămânal nu puteți pune la o parte nimic! Vreau să vă ofer ocaziune, prin care fiecare muncitor inteligent, fără turburarea ocupațiunii, poate câștiga în fiecare lună deosăbi câte 50 cor. In fabrici mai mari câștig lateral dublu, chiar și triplu. Conducătorii (Vorarbeiter, elömnkások) sunt preferați. Nu este absolut nici un rizic contractual. — Să se înștiințeze numai d'aceia, cari sunt în lucru la fabrici sau întreprinderi mai mari, sub marca: »Gesundes Unternehmen 1000«, la urmașul lui M. Duke, Espediție de anunțuri în Viena, I., Wollzeile 9.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Căminului nr. 12.

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de primăvară în mare asortiment

noutățile

sofite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, francezești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacke, Jaquette, și haine de salen, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardasiuri și „Raglan“, cari se sînt totdeauna în deposit bogat.

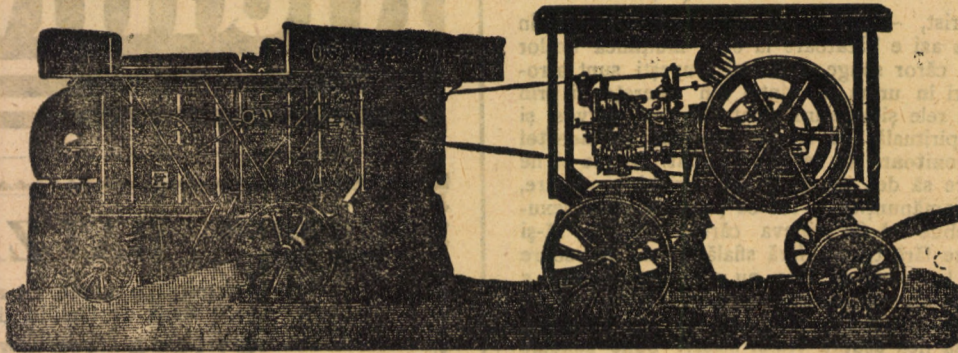
Asupra reverențelor selecționate în atelierul meu imi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

în casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

17 17

Osers și Bauer fabrică exclusiv de motoare

Budapesta, VI., Podmaniczky utca 18, — Viena XX. Dresdner strasse 81-83.

Locomobile cu benzin

Motoare cu benzin.

Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mînare cea mai ieftină d'n prezent! Spese de mînare pe oră, după puterea de cal 2-3 till. Mai multe sute de aranjamente în mînare! Condiții de plată favorabile! Fabri ațiune solidă, de primul rang! Cu prețurant și preliminar de spese servim gratis.

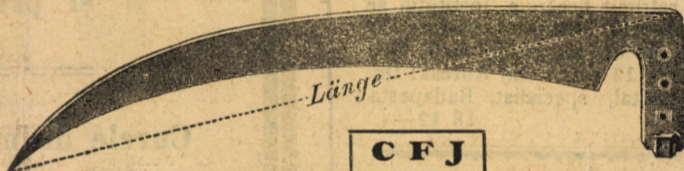
In timpul din urmă am furnizat mașini următorilor:

Schlossz Ioan & soți, Sas-Veseuş 8 HP aranjam. de imbl. Pap János, Iháros-Berény 8 HP aranjam. de imbl. Nagy I. Pavel, Boglár 6 HP aranjam. de imbl. Takács Imre, propriet. de moară, Pásztó 75 HP aranjam. de imbl. Stenger Vilhelm, propriet. de moară, Topolovețul mare 50 HP aranjam. de imbl. Rosmann Samoil propriet. de moară, Mociu (com. Cluj) 40 HP aranj m. de imbl. și în alte numeroase domenii.

Carol F. Jickeli, Sibiu, (La coasa de aur).

Clește de mareat
oile 1 buc. C. 4.12

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atuncia când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. In decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

Clește americane
pentru botul porcelilor 1 buc. C. —.70
100 de inele lafele
C. —.60.

La cumpărare de 10 bucăți să dă o bucată pe deasupra!

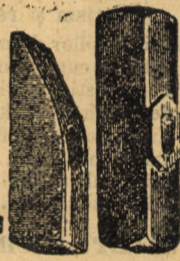
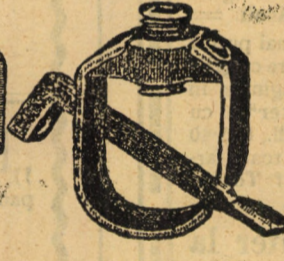
Nicovale pt. coase

Forma fig. 2 3
1 buc. C. —.96 —.86

Ciocane pentru coase

Fig. 5 à 250 300 Fig. 6 à 300 grame
1 buc. C. —.86 —.90 1.—

Țitoare de coase

Nr. 4, 1 bucată
C. —.14

Nicovalele și ciocanele pentru coase să vînd fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale, să schimbă.

La nicovalele și ciocanele de coasă să fim atenți la insigniul meu comercial scutit în lege.

Aceste coase cu insigniul **CFJ** și unelte de bătut coasa garantate să mai afia la următoarele firme: Agârbicium: Johann Schuller. Agnita: Brüder Filiale, Johann K. Schuller. A.-Inlta: Depozitul Carl F. Jickeli. Apoldul mare: And. Glatz, W. Roth. Avrig: Gustav A. Reschner. Bicz (Gyergyó): Kohana Hendel. Blaj: Ludwig Schuller. Bolcașiu: Karl Waedt. Bradu: Albert Kisch. Căța: Regine Buchholzer. Cârța: Moritz Lesman. Căhalm: Karl Falk. Cincul mare: Daniel G. Andree. Cincul mic: Jos. Kauffmann. Căsnădie: Mich. Mathias, Konsumverein, Emil G. Sturm. Cristian: J. G. Konerth. Dobârca: Thomas Bachmann. Frăua: Josef Schuster. Făgăraș: Karl König. Gurariului: Ioan Tristiu. Hașag: Thomas Herbert. Husasău: Michael Simonis. Jidveiu: Johann Orendt, Samuel Wachsmann. Loamnăș: Moritz Klein. Mercurea: Karl Kabdebo. Nocrichiu: Alfred Römer. Noul românesc: Arnold Lesman. Oena-Sibiului: Avram Savu, Stoia Ioan Precup. O.-Cârțișoara: Ioan Scorobetu. Orlat: Lolo Simion. Poiana: Ioan Bozdog. Riehișdorf: Andreas Nemenz. Sășăuș: Julius Kerekes. Săliște: Dumitru Roșca Căpitanu. Saschiz: Johann Schlätner. Sebeșul săsesc: Johann F. Gross. Șeica mare: Michael Ehrmann, Julius Everth, Johann Kalcic. Șeica mică: Johann Brantsch. Șelimbăr: Milea Irimie. Șorștin: Elekes Lajos. Șona: Josef Graef, jun. & Victor. Șomărtin: Franz Seibal, Samuel Schmiedt. Streza-Cârțișoara: Ioan Stopu. Tilișca: Vasilie Juga.

Țitoare pentru cuți de coase, emilate pe din lăuntru și pe din afară, 1 bucată C. —.42 și suflate cu zink, foarte durabile, 1 buc. C. —.50. Cuți de coase dela 10 fileri însus, în asortiment bogat, 1 buc. C. —.40. Cuți de Bergamo albastre-negre, insigniul **CFJ** 1 buc. C. —.80. Coade de coase, pentru coase de cereale, 1 bucată C. —.96. Greble de fer pentru coase de cereale, de șirofat pe coadele simple de coase de lemn, 1 bucată C. 1.40. Țeve de gătlej contra umfării vitelor, pentru vite Cor. 6.80, pentru viței Cor. 6.20.

106 2-5